

1. Uvod

Pravo na pristup informacijama kao temeljno ljudsko pravo nastalo je kao rezultat razvoja suvremene pravne države. Kao ljudsko pravo prošlo je svoj razvoj od prava na slobodu mišljenja i izražavanja, prava na obavještenost do prava na pristup informacijama. U određenom broju država, a među kojima je i Republika Hrvatska, pravo na pristup informacijama je postalo i ustavom zajamčeno pravo. Uređenje prava na pristup informacijama svoj puni zamah doživljava u posljednjem desetljeću, no ima svoj povijesni razvoj, počevši od najstarijeg Zakona o slobodi informiranja koji je usvojen 1766. godine u Kraljevini Švedskoj, preko Deklaracije o pravima čovjeka i građanina iz 1789. godine u Francuskoj. Jačanjem institucija civilnog društva tijekom 60-ih godina te donošenjem Zakona o slobodnom pristupu informacijama 1966. godine u SAD-u, pravo na pristup informacijama doživljava svoj puni zamah. Intenzivne zakonodavne aktivnosti na području prava na pristup informacijama kreću krajem 20. stoljeća u srednjoj i istočnoj Europi.

2. Zakonodavni okvir u Republici Hrvatskoj

Najvažniji izvor prava na pristup informacijama u Republici Hrvatskoj je Ustav Republike Hrvatske. Pored Ustava, pravo na pristup informacijama šticeo je i Europskom konvencijom o ljudskim pravima i temeljenim slobodama. Europska konvencija u članku 10. navodi da svatko ima pravo na slobodu izražavanja. To pravo obuhvaća slobodu mišljenja i slobodu primanja i širenja informacija i ideja bez miješanja javne vlasti i bez obzira na granice. U Republici Hrvatskoj je Hrvatski sabor na sjednici održanoj dana 15. listopada 2003. godine donio Zakon o pravu na pristup informacijama. Izmjene i dopune Zakona o pravu na pristup informacijama su donesene na sjednici Hrvatskog sabora 10. prosinca 2010. godine („Narodne novine, br. 144/10.). Odlukom Ustavnog suda Republike Hrvatske ukinut je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine br. 144/10.) radi izostanka Ustavom propisane većine pri njegovom donošenju, odnosno radi utvrđene njegove formalne protuustavnosti. Hrvatski sabor donio je dana 27. svibnja 2011. godine na 23. sjednici Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine, br. 77/11). Zakonom se uređuje postupak ostvarivanja prava na pristup informacijama od strane korisnika prava na informaciju, propisuju se načela prava na pristup informacijama, iznimke od prava na pristup informacijama, uređuju se obveze tijela javne vlasti te kaznene odredbe vezane za ostvarivanje prava na pristup informacijama. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o pravu na pristup informacijama određeno je da nadzor nad provođenjem Zakona provodi neovisno tijelo za zaštitu prava na pristup informacijama, da je smanjen je broj izuzetaka za uskratu informacija, izmijenjen je žalbeni postupak, uveden je test javnog interesa i razmjernosti, proširio se krug tijela javne vlasti i na pravne osobe čiji su programi ili djelovanje

zakonom utvrđeni kao javni interes te se u cijelosti ili djelomično financiraju iz državnog proračuna ili iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i trgovačka društva u kojima RH i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju zasebno ili zajedno većinsko vlasništvo, itd.

3. Tijela javne vlasti i njihove obveze prema Zakonu o pravu na pristup informacijama

Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravu na pristup informacijama proširio je krug obveznika primjene Zakona tako da su tijela javne vlasti u smislu članka 3. stavka 1. navedenog Zakona: • državna tijela, • tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, • pravne osobe s javnim ovlastima i druge osobe na koje su prenesene javne ovlasti, • pravne osobe čiji su programi ili djelovanje zakonom utvrđeni kao javni interes te se u cijelosti ili djelomično financiraju iz državnog proračuna ili iz proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, • trgovačka društva u kojima Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave imaju zasebno ili zajedno većinsko vlasništvo.

Gore navedena tijela imaju određene obveze prema Zakonu o pravu na pristup informacijama, a dostava izvješća o provedbi Zakona je jedna od obveza koju određuje članak 25. Zakona.

U skladu s tim, obvezna su redovito objavljivati informacije, odnosno i u slučajevima kad za to ne postoji poseban zahtjev. Tijela javne vlasti obvezna su na prikladan način, u službenim glasilima ili na informatičkom mediju objaviti posebno: • svoje odluke i mjere kojima se utječe na interese korisnika, s razlozima za njihovo donošenje, • informacije o svom radu, uključujući podatke o aktivnostima, organizaciji, troškovima rada i izvorima financiranja, • informacije o podnesenim zahtjevima, predstavkama, peticijama, prijedlozima, kao i drugim aktivnostima koje su korisnici poduzeli prema tijelu javne vlasti, • informacije o natječaju i natječajnoj dokumentaciji za javne nabave te izvršavanju ugovora, u skladu sa Zakonom o javnoj nabavi.

Informacije koje tijelo javne vlasti posjeduje, kojima raspolaže ili koje nadzire sadržane su u katalogu informacija. Katalog informacija koji sadrži sistematizirani pregled informacija s opisom sadržaja, namjenom, načinom davanja i vremenom ostvarivanja prava na pristup.

Tijelo javne vlasti obvezno je radi osiguravanja pristupa informacijama donijeti odluku kojom će odrediti službenika za informiranje, te upoznati javnost sa službenim podacima o službeniku za

informiranje. Nastavno na navedeno, Nacionalna veletržnica d.d., kao trgovačko društvo u 100% vlasništvu Republike Hrvatske izvršava svoje zakonom propisane obveze. Javnost se upoznaje s radom Nacionalne veletržnice i: 1) pravodobnim objavljivanjem informacija o svome radu na internetskoj stranici www.veletrznica.hr, 2) davanjem informacije korisniku koji je podnio zahtjev na jedan od sljedećih načina: - neposrednim davanjem informacije, - davanjem informacije pisanim putem, - uvidom u dokumente i izradom preslika dokumenata koji sadrže traženu informaciju, - dostavljanjem preslika dokumenta koji sadrži traženu informaciju, - na drugi način koji je prikladan za ostvarivanje prava na pristup informaciji.

4. Unutarnja organizacija Regionalne veletržnice Split d.d.

Regionalna veletržnica Split d.d. ima 11 zaposlenika koji obavljaju poslove iz svoje nadležnosti.

5. Metodologija izvješćivanja

Člankom 25. Zakona o pravu na pristup informacijama propisani su podaci koje svako pojedinačno Izvešće treba sadržavati:

- broj zaprimljenih zahtjeva za informacije, • broj usvojenih zahtjeva, • broj izdanih obavijesti, sukladno članku 15. stavku 2. Zakona, • broj odbijenih zahtjeva i razlozima odbijanja, • broj odbijenih zahtjeva s razlozima odbijanja, sukladno članku 8. stavku 1. Zakona, • broj odbačenih zahtjeva i razlozima odbacivanja, • broj ustupljenih zahtjeva, • broj zaprimljenih zahtjeva za ispravak ili dopunu informacije, • broj usvojenih zahtjeva za ispravak ili dopunu informacije, • broj odbijenih zahtjeva za ispravak ili dopunu informacije, • broj odbačenih zahtjeva za ispravak ili dopunu informacije, • broj zahtjeva riješenih u roku, • broj zahtjeva riješenih izvan roka, • broj neriješenih zahtjeva, • broj izjavljenih žalbi, • broj usvojenih žalbi, • broj odbijenih žalbi, • broj odbačenih žalbi, • broj podnesenih tužbi, • visini ostvarene naknade iz članka 19. Zakona, • informacijama koje su objavljene sukladno obvezama utvrđenim člankom 20. Zakona • obrazloženju i ocjeni postojećeg stanja na osnovi prethodno iskazanih podataka.

Društvo Regionalna veletržnica Split nije imala niti jedan zahtjev za informacijom, te su shodno tome, odgovori na sva prethodna pitanja negativni.